

Maatregeltafel Schiermonnikoog

*Actualisatie van de Natura 2000-beheerplannen
Waddenzee en Noordzeekustzone*

6 mei 2026

Doel van vandaag

Het bespreken van de concept maatregelen voor de nieuwe Natura 2000-beheerplannen (Waddenzee en Noordzeekustzone) die relevant zijn voor Schiermonnikoog en een uitwisseling van belangen en perspectieven.

meebeslissen

meedoen

meedenken

meeweten

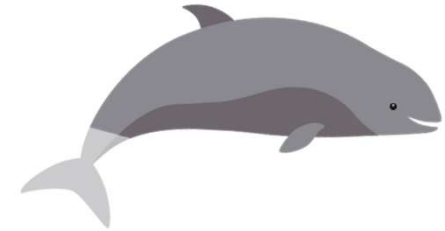

Agenda

- › Introductie
 - Aanleiding en doel (nieuw) beheerplan
 - Terugblik en stand van zaken

- › Bespreken concept maatregelen
 - Ronde 1: Recreatieve zonering
 - Ronde 2: Inrichtingsmaatregelen en beheersmaatregelen

- › Afsluiting en vervolg

Kennismaking

- Wat is uw naam?
- Welke organisatie vertegenwoordigd u?
- Wat wilt u graag vandaag met ons bespreken?

Aanleiding en doel van de beheerplannen

Waarom zijn we hier vandaag

- › **Er wordt gewerkt aan een nieuw beheerplan Natura 2000**
 - Uit monitoring en evaluatie blijkt dat doelen niet overal worden gehaald.
 - Aanvullende maatregelen zijn nodig
 - We willen begrijpen wat dit betekent voor u in de praktijk

Dit is een eerste maatregel verkenning – nog geen besluit

Wat staat er in een beheerplan?

In een beheerplan leggen we vast welke maatregelen we nemen om de natuur in het gebied te behouden, beschermen en verbeteren, met respect voor en in balans met de activiteiten die particulieren en ondernemers willen (kunnen) uitvoeren.

- › Huidige **staat** van de natuur
- › **Maatregelen** voor de natuur (beheer, inrichting, zonering)
- › Welke activiteiten mogelijk zijn (**vrijstellingen**), onder welke voorwaarden
- › Andere onderliggende plannen: **uitvoeringsplan**, monitoring, communicatie

T&H

Waarom is er een nieuw beheerplan nodig?

1. Het huidige beheerplan (uit 2016) loopt af in 2028

- Actualisatie is wettelijk verplicht

2. Nieuwe kennis en inzichten:

- Effecten van maatregelen (wat werkt wel / niet);
- Trends in soorten en habitats;
- Effecten van gebruik (visserij, recreatie, scheepvaart).

3. Veranderende omstandigheden:

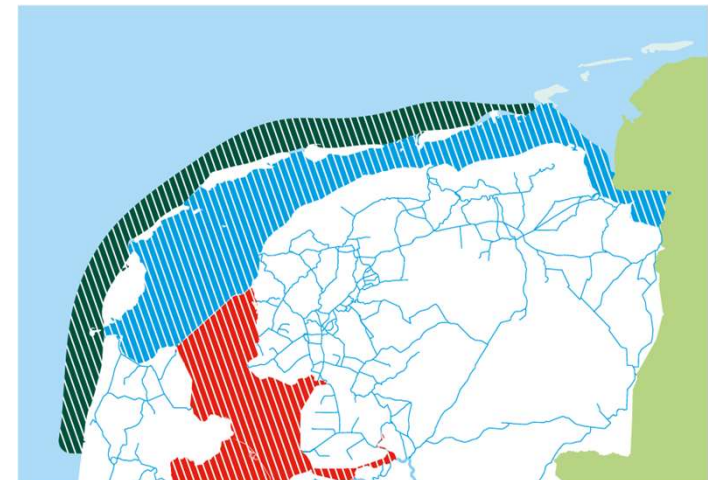
- klimaatverandering (zeespiegelstijging, temperatuur, extreme weersomstandigheden);
- Veranderingen in dynamiek en locatie platen, duinen, kwelder en geulen;
- Ontwikkelingen in menselijk gebruik.

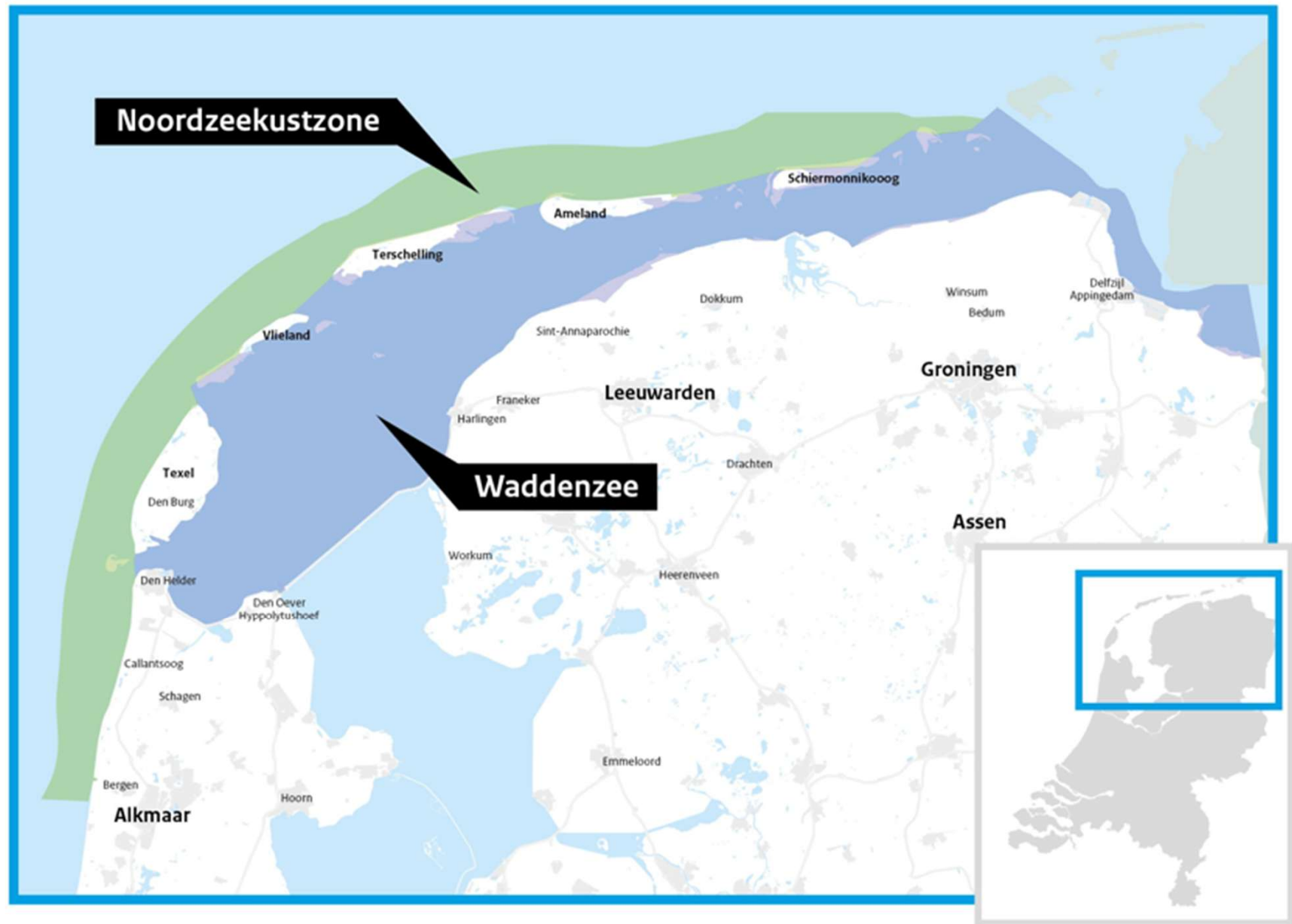

Wie maken de beheerplannen?

- › Rijkswaterstaat is betrokken bij zeven Natura 2000-gebieden in Waddengebied
 - Rijkswaterstaat is voortouwnemer voor de Waddenzee en Noordzeekustzone
 - Provincies voortouwnemer 5 Duinplannen

- › Rijkswaterstaat vernieuwt nu de beheerplannen van de **Waddenzee en Noordzeekustzone**
 - Deze plannen worden samen vernieuwd en vastgesteld
 - Dit doet Rijkswaterstaat samen met de provincie Noord-Holland, Fryslân en Groningen, en het ministerie van LNV, IenW en Defensie (zij vormen samen het bevoegd gezag)

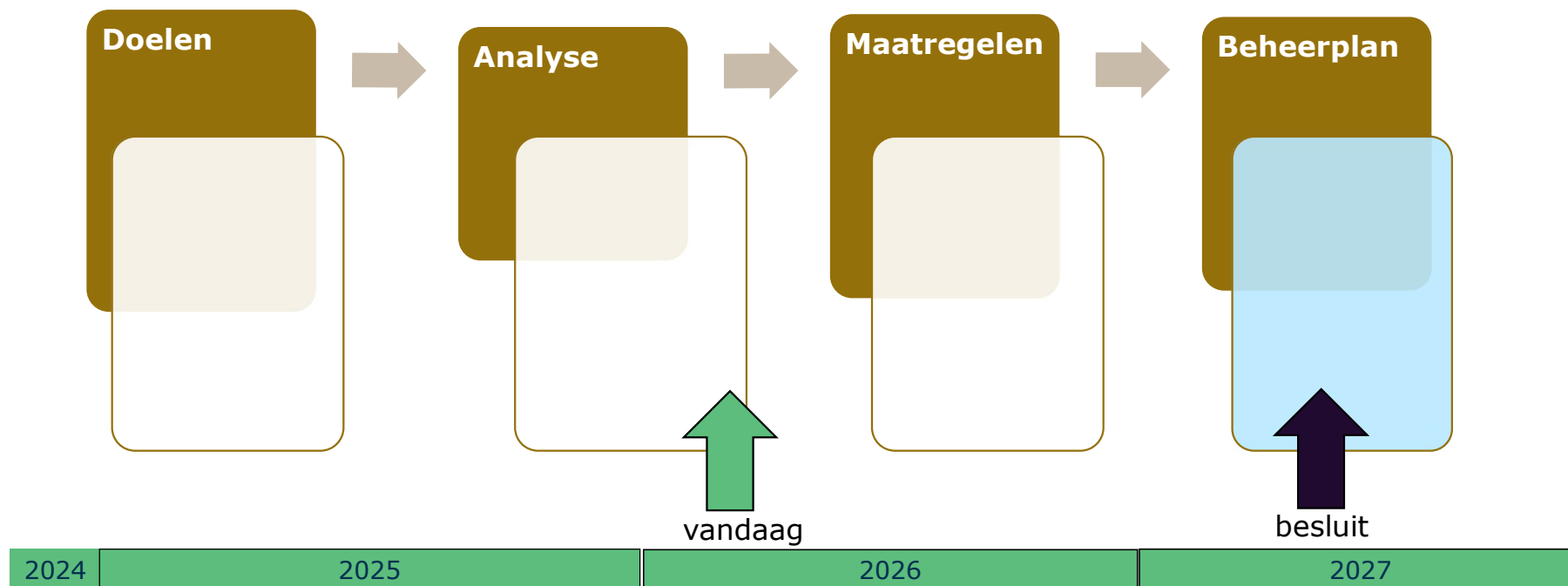
Het proces om te komen tot een nieuw beheerplan

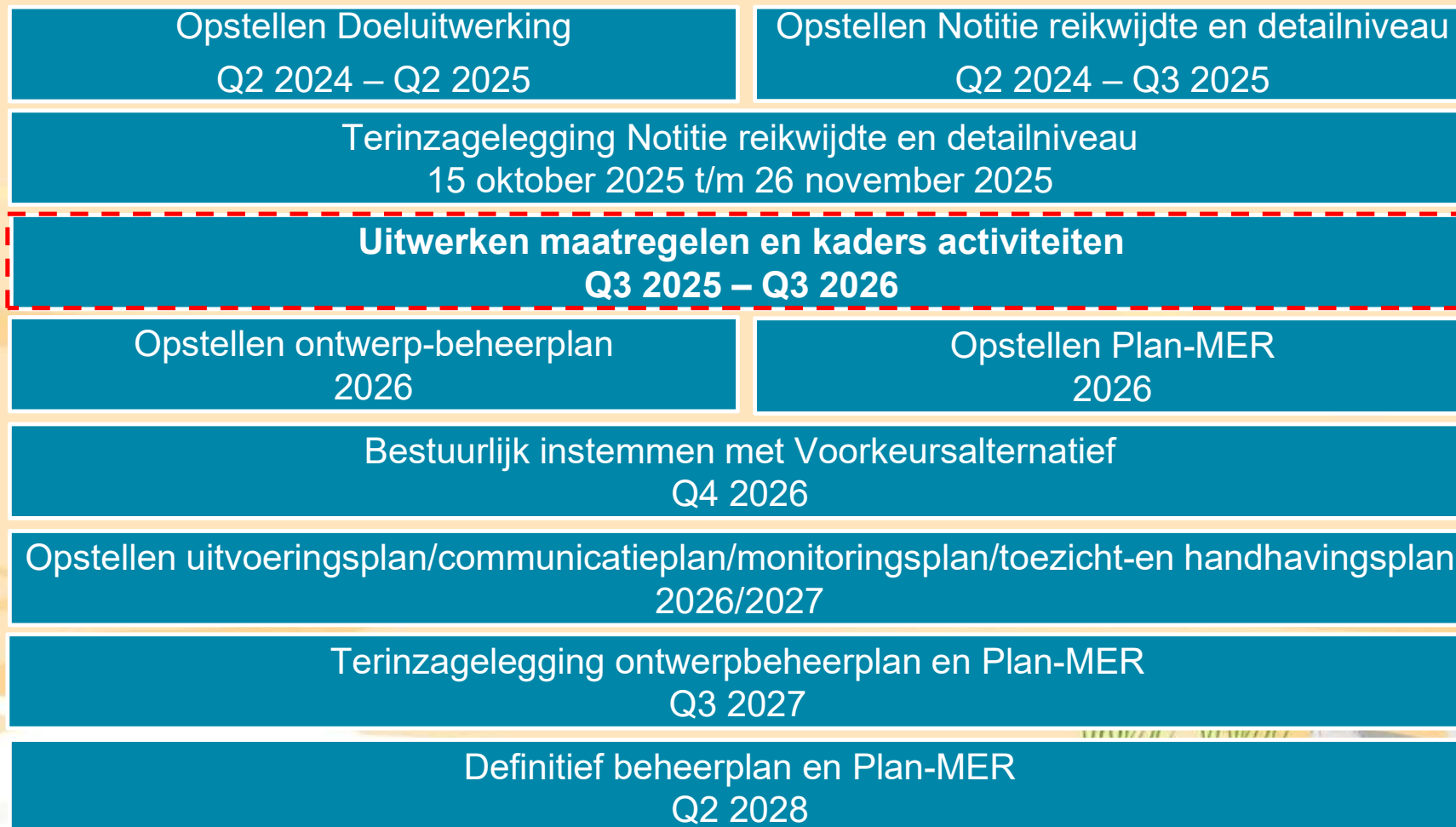

Waar staan we nu?

Milieueffectrapportage en
Concept beheerplan

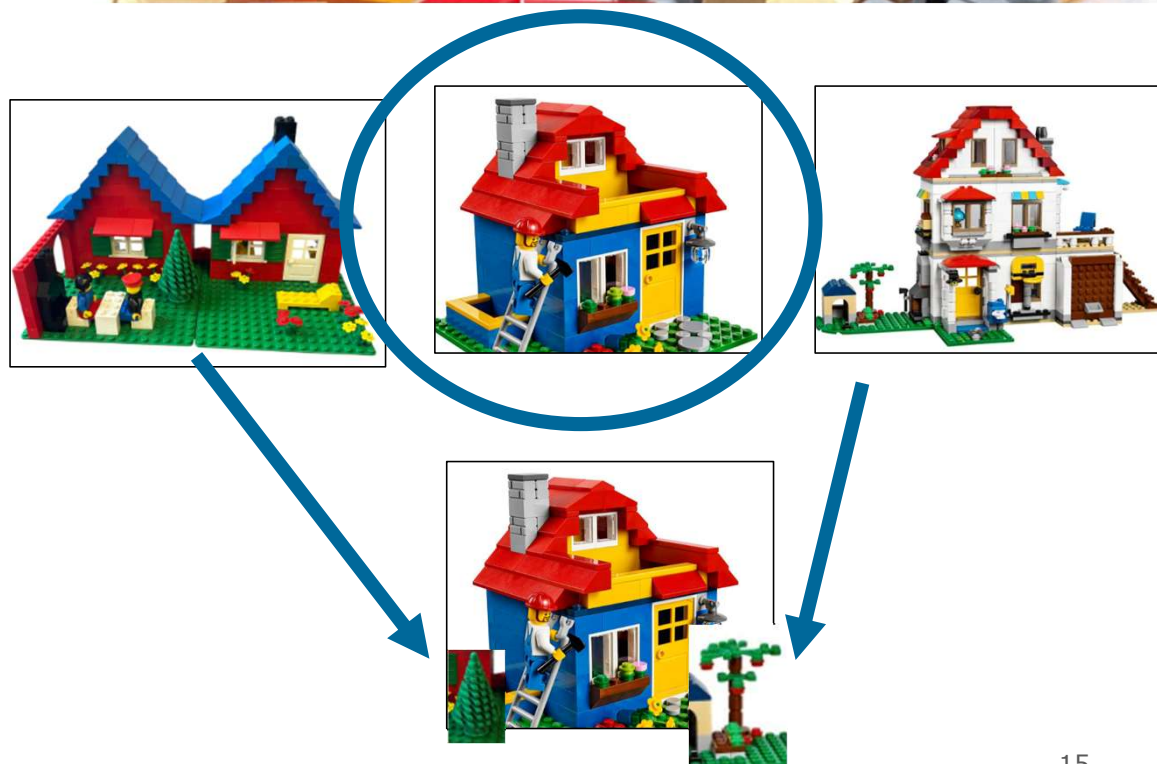
Hoe komen we tot een nieuw beheerplan?

Aanpak planMER

- › Stap 1: effect individuele maatregelen
- › Stap 2: effect 3 alternatieven
- › Stap 3: effect **voorkeursalternatief**

*"Een **voorkeursalternatief** is de keuze die na het vergelijken van verschillende opties in de plan-MER het beste past bij de doelstellingen en de effecten op omgeving en milieu, en die daarom wordt opgenomen in het beheerplan."*

Maatregel tafels

Indeling o.b.v. geografie + thematische sessies
Natte Wad en Kustzone

Gepland:

14-4 Texel

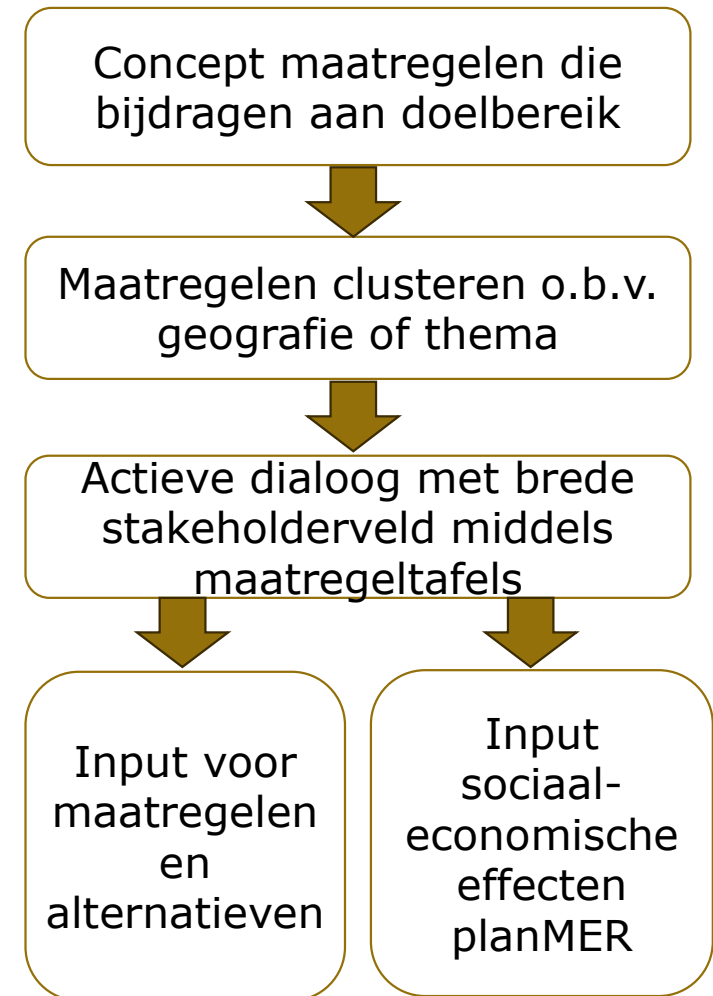
23-4 Vlieland

28-4 Terschelling

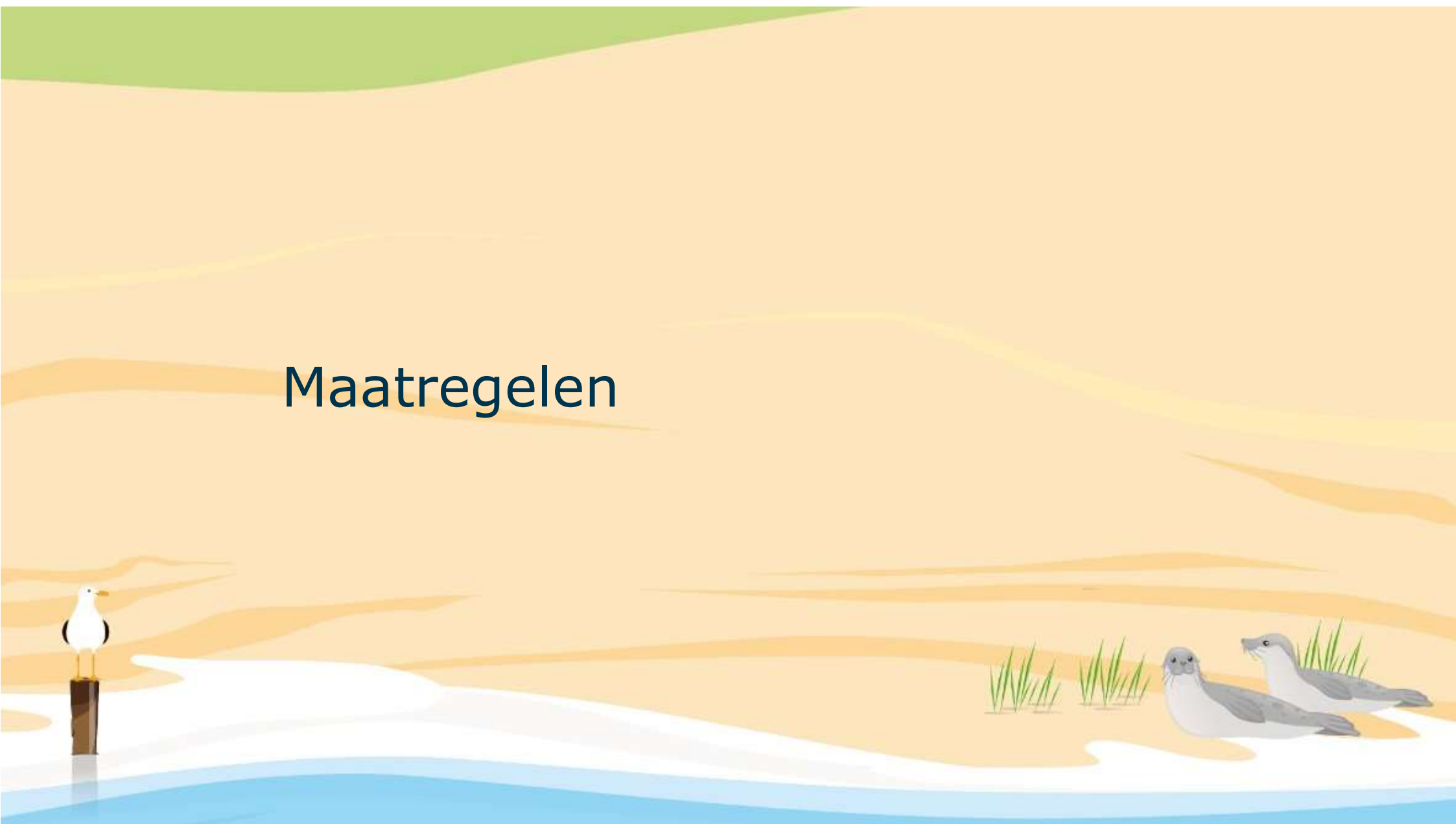
30-4 Ameland

6-5 Schiermonnikoog

12-5 Leeuwarden (dubbele sessie: recreatieve
zonering natte Wad & natuurmaatregelen natte
Wad)

Maatregelen

Wat bedoelen we met maatregelen?

“Een maatregel is een concrete actie die wordt uitgevoerd om de natuur in het Natura 2000-gebied te behouden, te herstellen of te verbeteren.”

- › Op hoofdlijnen, nog in concept
- › Keuze en nadere uitwerking vindt later plaats

Wat bedoelen we met maatregelen?

Er zijn verschillende type maatregelen. Tijdens de maatregeltafels behandelen we de concept maatregelen voor:

- Beheer
- Inrichting
- Zonering

Daarnaast zijn er nog maatregelen voor:

- *Onderzoek & Monitoring*
- *Voorwaarden voor activiteiten*

Dit type maatregelen behandelen we op een ander moment!

Thema's aanvullende concept maatregelen

- Ronde 1: zoekgebieden voor recreatieve zonering
- Ronde 2: concept inrichtings- en beheermaatregelen

Per ronde doorspreken:

- Algemene vragen en opmerkingen
- Knelpunten en uitgangspunten bespreken en noteren
- Bespreken hoe we eventuele negatieve gevolgen zoveel mogelijk kunnen voorkomen

Voordat we starten: deze rondes zijn bedoeld voor oriëntatie en het verzamelen van knelpunten/verwachtingen. Zijn hier nog vragen over?

Ronde 1: Zoekgebieden voor Recreatieve zonering

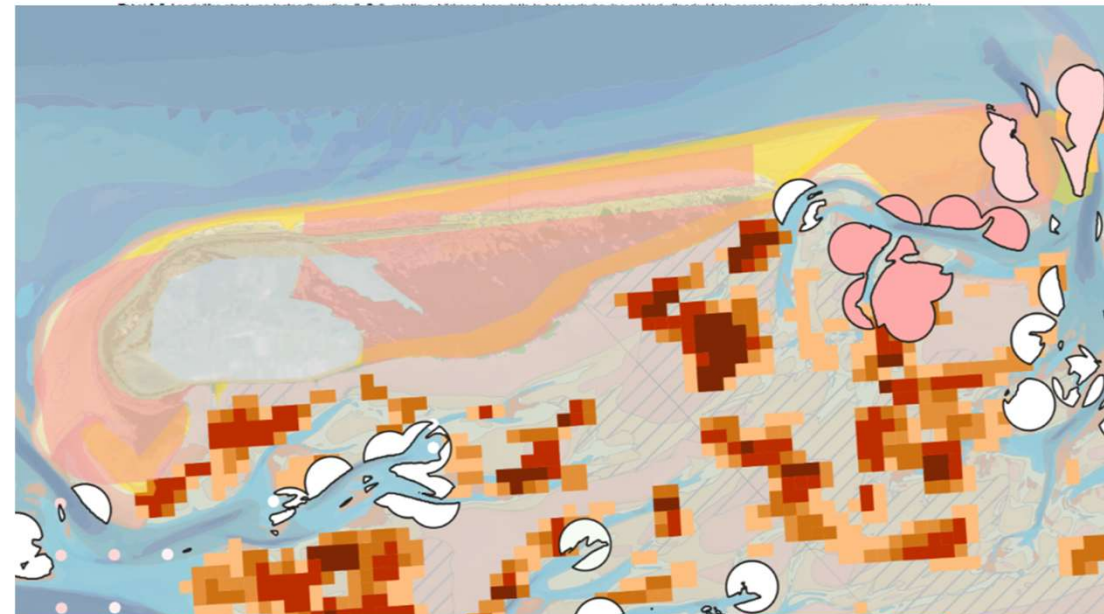

Tabel 10.5. Overzicht landelijke staat van instandhouding (L SVI) (Sovon, 2024a) (Sovon, 2024b) (Sovon, 2024c), relatieve bijdrage (populatie in het onderhavige gebied uitgedrukt als percentage van de landelijke populatie), instandhoudingsdoelstellingen en doelbereik broedvogels Natura 2000-gebied Noordzeekustzone. =: behoud, >: uitbreiding/verbetering.

Broedvogel	L SVI	Relatieve bijdrage	Doelaantal (broedparen)	Omvang leefgebied	Kwaliteit leefgebied	Doelbereik populatie	Doelbereik oppervlak	Doelbereik kwaliteit
A137 Bontbekplevier	Zeer ongunstig	2-6%	20	=	=	niet gerealiseerd	gerealiseerd	niet gerealiseerd
A138 Strandplevier	Zeer ongunstig	2-6%	30	>	>	niet gerealiseerd	niet gerealiseerd	niet gerealiseerd
A195 Dwergstern	Gunstig	<2%	20	>	>	gerealiseerd	gerealiseerd	gerealiseerd

Waarom is recreatieve zonering nodig

- › Strand- en duinbroeders (strandplevier, bontbekplevier, eider) halen instandhoudingsdoelstellingen niet
- › Rust in broedgebied en aangrenzend foerageergebied van belang
- › Veel potentieel geschikt broedgebied aanwezig – Balg van groot belang voor strandbroeders
- › Voor diverse steltlopers is onvoldoende rust in het foerageergebied een (potentieel) knelpunt
 - geen doelbereik **scholekster**, **kluut**, goudplevier, krombekstrandloper, grutto, **wulp**, zwarte ruit, **tureluur**, groenpootruiter
 - veel geschikt foerageergebied

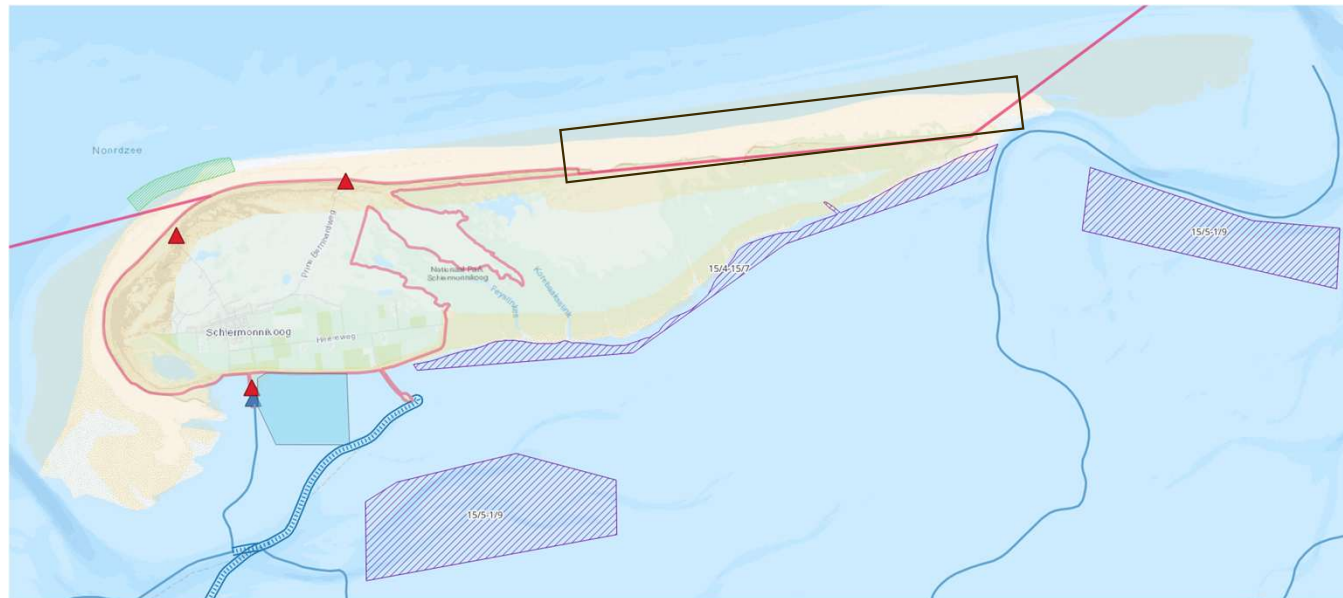

Bonte strandloper	gunstig	>75%	206.000	=	=	238.387	gehaald	gehaald
Grutto	zeer ongunstig	15-30%	1.100	=	=	1.091	niet gehaald	gehaald
Rosse grutto	gunstig	>75%	54.400	=	=	61.395	gehaald	gehaald
Wulp	gunstig	>75%	96.200	=	=	76.411	gehaald	onbekend
Zwarte ruit	zeer ongunstig	50-75%	1.200	=	=	554	niet gehaald	niet gehaald
Tureluur	gunstig	>75%	16.500	=	=	15.233	gehaald	onbekend
Groenpootruiter	gunstig	>75%	1.900	=	=	1.221	gehaald	onbekend
Steenloper	matig ongunstig	50-75%	2.300-3.000	=	=	3.821	gehaald	gehaald
Zwarte stern	zeer ongunstig	50-75%	23.000	=	=	2.930	gehaald	gehaald

Huidige situatie/recreatieve zonering en TBB's

- › Kitesurflocatie Noordzeezijde
- › Natuureducatief gebied
- › TBB's (verschillende perioden)
- › Oosterkwelder: 15 april tot 15 juli gesloten (broedseizoen)
- › Deel strand afgesloten (tussen paal 10 en paal 16, *zwarte rechthoek*)
 - tijdelijke afzetting als er nesten zijn geconstateerd

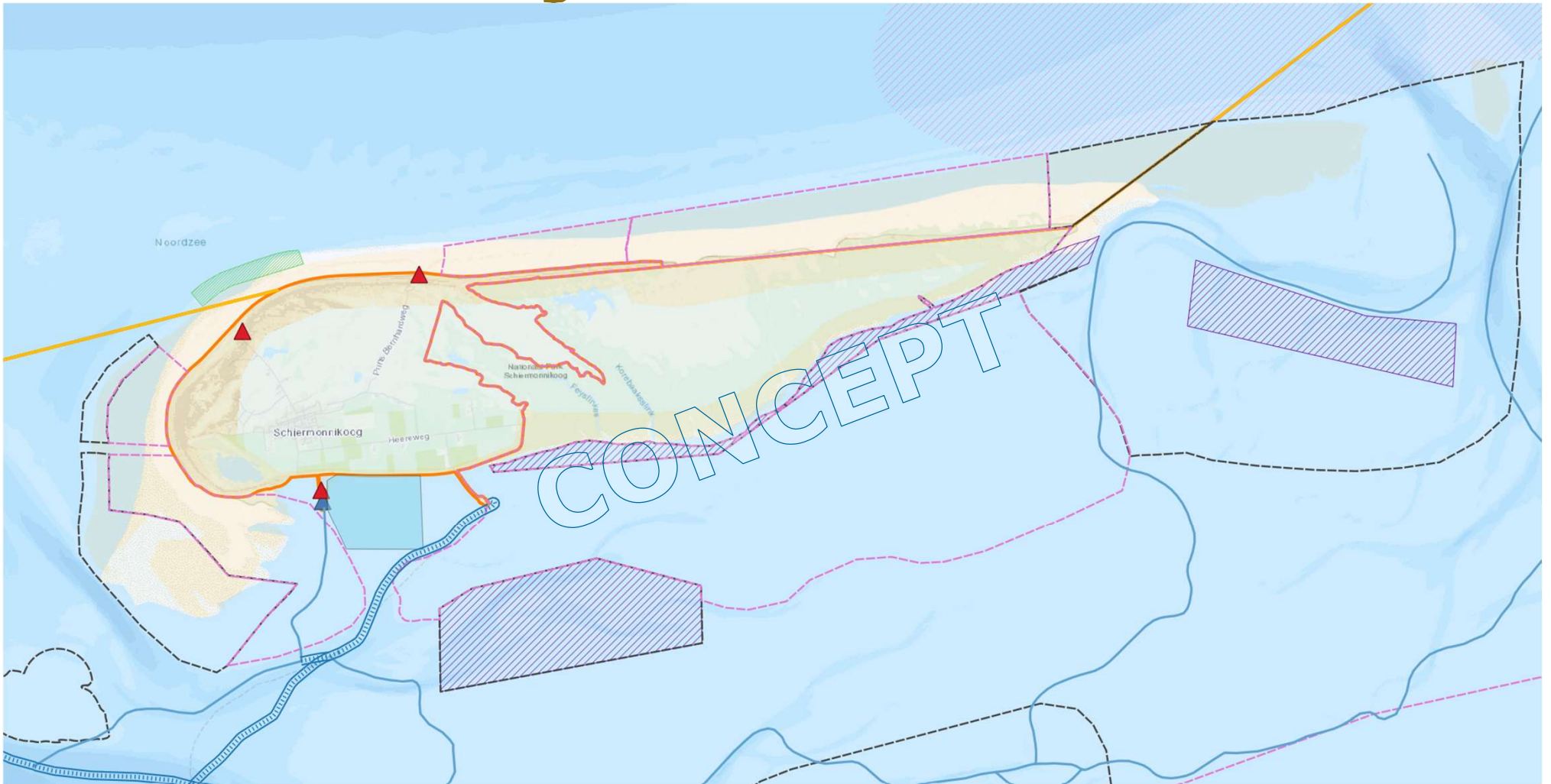

Recreatieve zonering - concept

- › Voorstel voor twee zones:
 - Zone I (grijs): **strikte beschermingszone**, jaarrond sluiting. Op basis van:
 - bestaande TBB's + uitbreidingen;
 - hoogwatervluchtplaatsen (jaarrond bescherming nodig)
 - Zone II (roze): **bependingen**, maar niet permanent/jaarrond. Afhankelijk van de locatie:
 - binnen de zone: sluitingen in het **broedseizoen**
 - binnen de zone: sluitingen tijdens **laagwater (bescherming foerageergebied)** of extreem hoog water
 - restricties in de gesloten periode (hond aan lijn)
 - Overig: geen specifieke restricties, wel algemene gedragsregels
- › Waar betonning ligt mag gevaren worden, onafhankelijk van de zone

Voorstellen zoekgebieden verschillende zones

Pauze

Discussie en aanscherping

- Algemene vragen en opmerkingen
 - Welke gevolgen verwacht u van het zoneringsvoorstel vanuit uw perspectief?
 - Impact op ...
 - Impact op...
 - Impact op...
 - Wat kunnen we doen om eventuele negatieve gevolgen zoveel mogelijk te voorkomen?
-
- › Denk 5 minuten na over de vragen en schrijf uw **antwoorden+naam** op post-its.
 - › Plak deze op de zoneringskaart

Ronde 2: Concept Inrichtings- en beheermaatregelen

Waarom inrichtings- en beheermaatregelen?

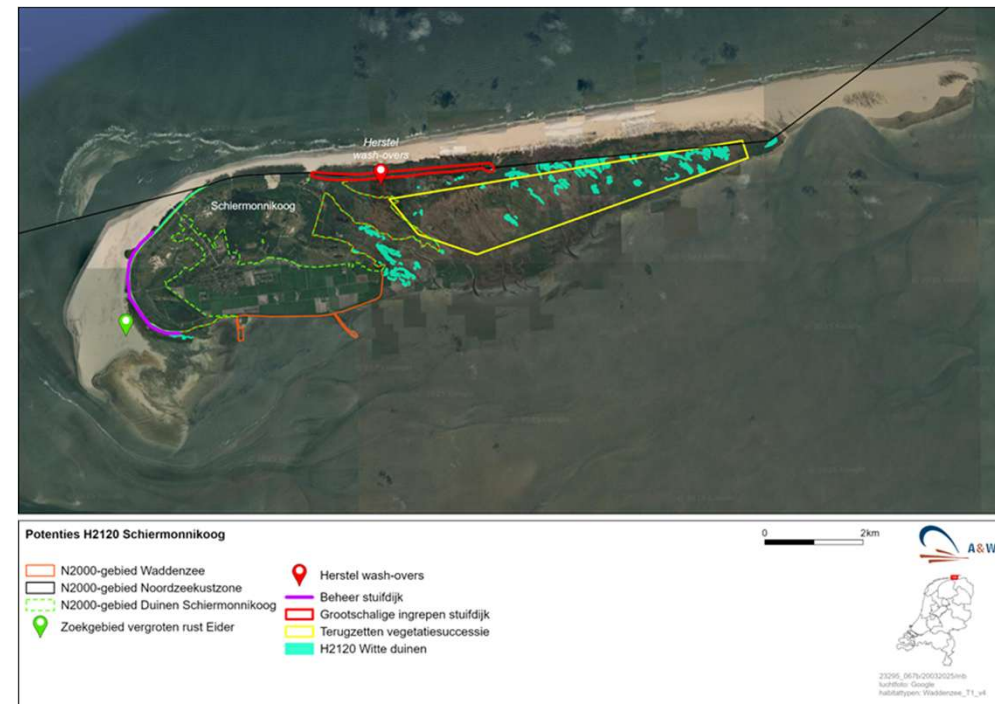
- › Gebrek aan dynamiek zorgt voor een lage kwaliteit van de duinhabitattypen, ook effect groenknolorchis en roofvogels
- › Predatie door ratten, wilde katten en meeuwen knelpunt voor broedvogels

Concept maatregelen – Schiermonnikoog I

- Ingrepen in de stuifdijk: delen verwijderen, kerven en herstel wash-overs (ter hoogte voormalige strandvlakte)
 - Doorgang in de duinenrij waar de zee tijdens stormvloed doorheen kan stromen
 - Meer dynamiek
- Beheer ten behoeve van duinvegetatie (Binnenkwelder/Oosterkwelder/ voormalige strandvlakte):
 - Habitat voor konijnen op orde maken
 - Uitzetten of verplaatsen konijnen
 - Stuifkuilen maken
 - Vegetatiebeheer
 - Aftoppen of afplaggen duinen

Concept maatregelen – Schiermonnikoog II

> Predatie - fysieke barrières plaatsen

- Anti-predator steenbestorting op dijken aanbrengen → wegnemen schuilmogelijkheden voor ratten in Waddendijken. **Geen** overlaging van stortstenen
- Neerleggen van buizen ter bescherming van broedvogels (schuilmogelijkheden)
- Teensloten aanleggen bij dijken
- Nestbeschermers toepassen waar sluiting van gebieden niet mogelijk is

Concept maatregelen Schiermonnikoog III

- › Predatie - bestrijding
 - Verwijderen/bestrijden van verwilderde katten (vangen, castreren, jacht en educatie over huiskatten)
 - Rattenbestrijding (vallen, afschieten, zie ook inrichtingsmaatregelen)
 - Beheer steenmarters en andere predatoren
 - Komen oorspronkelijk niet voor; maar problematisch *als* ze er zijn
 - Ontheffingen (nulstand) voor soorten die van nature niet op de Waddeneilanden voorkomen
 - Toepassen nestkooien bij vaststellen broedgeval

Algemene gebiedsmaatregelen Noordzeekustzone en Waddenzee

- › Invoeren **early warning systeem** vogelgriep
- › Ecologisch gericht suppleren (Noordzeekustzone)
- › Vegetatiesuccessie beperken door maaien en plaggen (Noordzeekustzone)
- › Bestrijden exoten: verwijderen, beleid aanpassen, NDFF-functie beheerders, early response team (Waddenzee)

Discussie en aanscherping

- Algemene vragen en opmerkingen
- Welke gevolgen verwacht u van de maatregel vanuit uw perspectief?
 - Impact op ...
 - Impact op...
 - Impact op...
- Wat kunnen we doen om eventuele negatieve gevolgen zoveel mogelijk te voorkomen?

Afsluiting en vervolg

Vragenronde

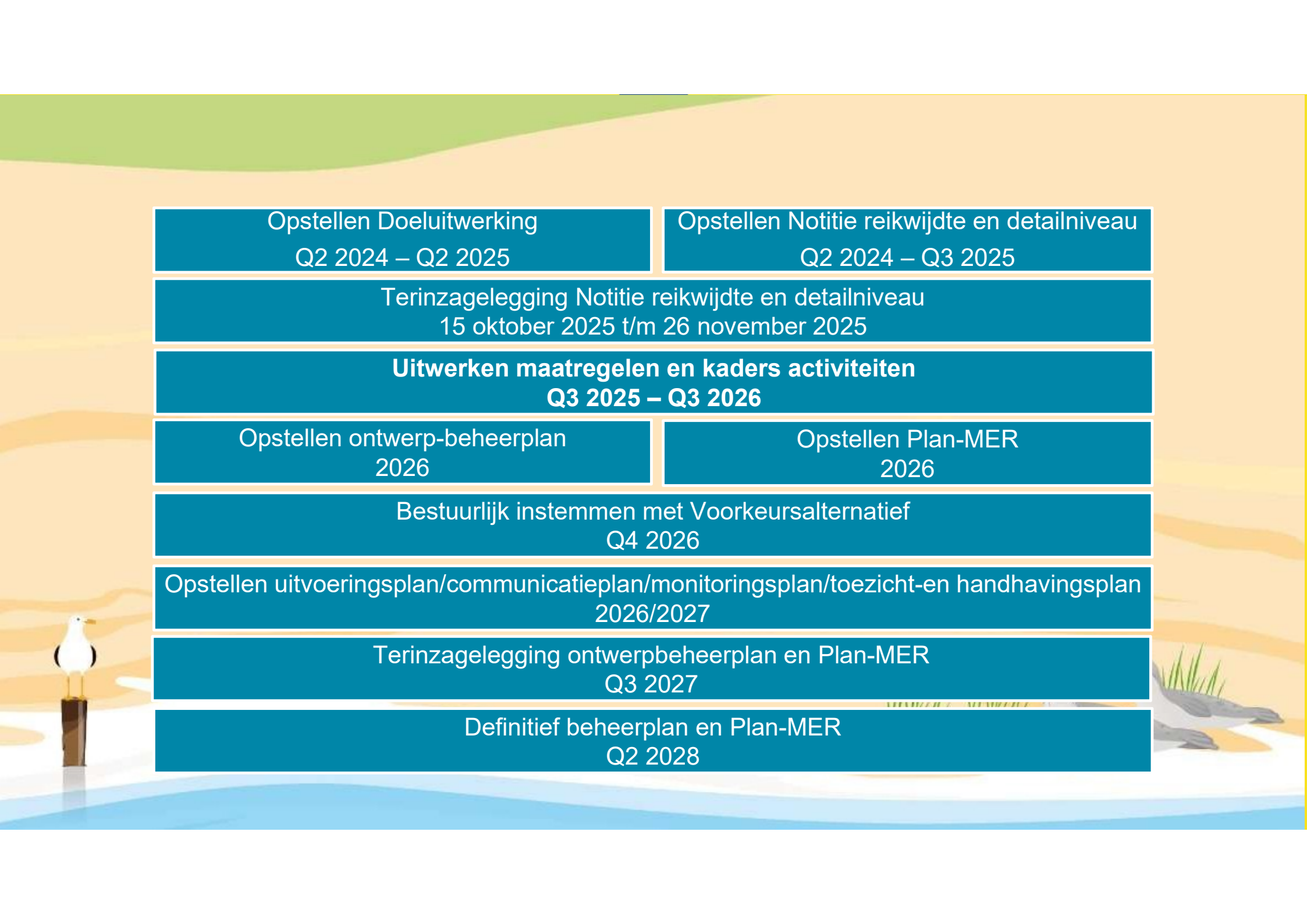
- › Zijn er verder nog vragen over de (mogelijke) aanvullende maatregelen?

Hoe nu verder

- › Vervolgafspraken → Aanvullende gesprekken (individueel of in groepjes) nodig?
 - Zo ja, met wie en wanneer?
- › We sturen u het verslag en de presentatie toe
- › Vragen, aanvullingen of nabranders → mail naar Piet.Leijstra@rws.nl

Opstellen Doeluitwerking Q2 2024 – Q2 2025	Opstellen Notitie reikwijdte en detailniveau Q2 2024 – Q3 2025
Terinzagelegging Notitie reikwijdte en detailniveau 15 oktober 2025 t/m 26 november 2025	
Uitwerken maatregelen en kaders activiteiten Q3 2025 – Q3 2026	
Opstellen ontwerp-beheerplan 2026	Opstellen Plan-MER 2026
Bestuurlijk instemmen met Voorkeursalternatief Q4 2026	
Opstellen uitvoeringsplan/communicatieplan/monitoringsplan/toezicht-en handhavingsplan 2026/2027	
Terinzagelegging ontwerpbeheerplan en Plan-MER Q3 2027	
Definitief beheerplan en Plan-MER Q2 2028	